

Գուրու երբայիք լրագրեցրուց ամօր
ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ
եւ իցէ գրութիւն եւրագրին պիտ
ուղղուի. եւ ստոց նամակն զարի
քը խրտիցն վրայ է:

արեւան գիճճ է 440 դրւ
ւ կցանկայ 75
Մեկ ծանուցումս տողին 3 դարու է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1րդ
եւ 15րդ կը սկսուին:

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 8 ՓԵՏՐՈՒՄ

Մտայն հինգշաբթի օրը թուրքներն
հեռագրով լուր եկաւ մայրաքաղաքը թէ
Ապրիլի 13-ին թուրքացիները փետր 1/13-ին
անձնատուր եղեր է Սարտեհիստոյ:

Սարտեհիստոյ զորքերը Վայեթիստ
ստանի մոտ զորքերը Վայեթիստ ստանի
մոտ:

Մեջէ պահապան զորքերը պատերազմ
մի զերկ պիտի մնան որչափ ժամանակ որ
տեւէ Մեծիստայի եւ ուրիշ քանի մը տեղե-
քու զինուորութիւնը:

Ապրիլի 13-ին անձնատուր ըլլալով Իստա-
նի զորքերը կը պարզին եւ ուրիշ կերպա-
րանք կանխուին:

Սոփրական ճամբով եկած լուրերը
մինչև լստ փետրուար 9 կը հասնին:

Իտալիոյ դաւաճաններուն մէջ ազգային
երեսփոխանաց ընտրութիւնները գրեթէ
լմայնաբար պետ են, եւ արդէն ընտրուած
անձանց անկեղծ մասին կառավարու-
թեան կողմակից ըլլալը ստուգուած է:

Ա. Ա. Երթոր Կոնստանտին թագաւո-
րին առաջին պաշտօնեայ անուանի Քա-
վուր կոմսը՝ այս յարոյ ընտրութիւնն ու
դուռ քաղելու մտաբեր ըլլալով, հետե-
ւեալ չորս կէտերուն վրայ վստահութեան
քուէ պիտի ուզէ կրան նորոնոր երես-
փոխանաց ժողովին:

Ե. Տիգր միլիոն ֆրանքի փոխա-
ռութիւն մը բնէլ:

Բ. Ա. Երթոր Կոնստանտին թագաւո-
րը Իտալիոյ թագաւոր հրատարակել:

Գ. Բոլոր պահեստի զորքերը դրո-
շակի ներքեւ դուժարել:

Դ. Տերութեան բոլոր իշխանութիւ-
նը թագաւորին ձեռքը յանձնել որոշեալ
ժամանակի մը մէջ:

Այս առաջարկութիւնները թէ որ ըն-
դունուին, եւ արտադրող չկայ ընդունուե-
լուն, Իտալիոյ զորքերն որոշ կերպարանք մը
կանուան արտա վարչութեան մը ձեռքը,
եւ Ա. Երթոր Կոնստանտին թագաւորն ալ
կը քաղաքականութեան շահուցը յարմար
երեւցած ընթացքը կրնայ բռնել՝ առանց
ազգայնութիւն մը կամ ճնշում մը կրելու
զանազան կարծիքներէ կամ կողմակիցու-
թիւններէ, որոնք ամեն ջանք ի դարձ կը
գնեն իրենց բաղձանաց կամ գաղափարնե-
րուն համաձայն ընթացք մը բռնել առ-
լու:

Տ. Երթոր տերութեան բաժնուած եր-
կիրներուն մէջ ալ երեսփոխանաց ընտրու-
թիւնները յունուար 13/27-ին պիտի կա-
տարուէին, բայց յունուար 13/23-ին 3000
չափ պատկան զօրք Տիգրիսի գետն անց

ներով Աւստրիա մասն ընտրութիւններն
արդիւնաւոր, վանքերուն բարձրան հրովար-
տակին դարձարութիւնը կապանելու եւ
այժմեան կառավարութեան դէմ հակա-
ռակութիւն հանելու համար: Պաւառին
մէջ կանոնաւոր զօրք չգտնուելով, հա-
զարի չափ ազգային պահպան զինուոր եւ
քանի մը կամաւորներ միայն կրնան շուտով
դուժարել պատկան զօրաց դէմ գնե-
լու համար: Բայց դաւառին կուտակող
հեռագրով իմաց տուեր էր թուրքին, եւ
յայտարարութիւն հանելով՝ բոլոր ժող-
ովուրդը ի գէն հրահրեր էր: Միւս կող-
մանէ արտաքին զօրքերն ալ սահմանազը-
լուին անցնելու ետեւ իրենց դէմ գնելու
փորձ ընող քանի մը պահապան զինուոր-
ները եւ մարտաւորները նոյնպէս եւ հե-
ռագրին դարձակալը գերի բռնել էին, եւ
իրենք երեք դուռը բաժնուելով, յարմար
զիջեր բռնել ու ամբողջ էին:

Այս վիճակը երեք օր շարունակելու
տեւ, Սարտեհիստոյ Վեճնայ զօրապետը
Աւստրիա հասաւ բաւական զօրքով, եւ
անկեղծաբար Պապական զօրաց վրայ քալե-
լով անոնց բռնած ամուր զիջերը կրկնեց,
եւ սատարի պատերազմէ մը ետեւ զանոնք
ամենն ալ գերի բռնեց: Այս կուտակ մէջ
Սարտեհիստոյ 11 մեռելու եւ 42 վիրաւոր
ուներուն:

Այս յարթութիւնն ետեւ Սարտեհի-
ստանը Պապին հողը մանելով Գրեզե-
նոն քաղաքը դրաւ երկին, եւ կրուի թէ
Սարտեհիստոյ կառավարութիւնը որոշեր
է ուրիշ քանի մը կէտեր ալ գրաւել
այսպիսի յարձակմանց առաջը բոլորովն
առնելու համար:

Ապրիլի 13-ին մէջ ալ Վարօլի նա-
խորդ թագաւորին կողմակից եղող սպա-
տակները Սարտեհիստոյն ինքն ինք
նուերով յարթութեանց բայց քանի մը դրժ-
ւարամտոյց գեղեր եւ ամուր զիջեր տա-
կաւին ապաստաններուն ձեռքն են:

Տ. Երթոր մէջ ապաստանական ջոյցերը
ժամանակէ մը ի վեր վստահաւոր կերպա-
րանք մը առած ըլլալով, գաղափարն զօ-
րաց հրամանատար Այոն զօրապետը խիստ
միջոցներ ձեռք առաւ անկարգութիւնն
արդիւնաւոր համար, եւ ժողովրդեան յաճա-
խած թատրոններէն մէկ քանին յատուկ
հակորդութեան ներքեւ դրաւ:

Պապական Վ. Վարօլին կայսրը՝
լստ փետրուար 4-ին օրը ձերակաւսին եւ ու-
րէնտարական ժողովին նիստերը բանալով՝
լստ ստիքութեան ատենաբանութիւն մը
ըլլաւ, որուն մէջ յայտնուեց խաղաղական
զիտաւորութիւններն ընդհանուր գոհու-
թեան առիթ եղած են Եւրոպայի մէջ:

Ահաւասիկ յիշեալ ատենաբանութեան
արտաքին քաղաքականութեան վերաբեր-
եալ մասը:

«Օտար տերութեանց հետ ունե-
ցած յարաբերութիւններուն մէջ ջանա-
ցի ապացուցանելու թէ Պապական անկեղծ
արտով խաղաղութեան կը բաղձար, առանց
օրինաւոր ազդեցութեան մը հրատարակ-
լու՝ կը շահը վստահել մէջ չեղած տեղը
միջամտութիւն ընելու չէր աշխատեր: Եւ

ե վերջապէս, ինչպէս որ ազնիւ եւ վստահ
ձեռնարկութեանց համակրութիւն ունէր,
անանկ ալ ազգաց իրաւանց ու արդարու-
թեան դրժող դարձերը պատարարելու
չէր վարաներ:

«Պապական նախատեսելիք դեպքեր
երկան Իտալիոյ մէջ արդէն կառնաշփոթ
վիճակ մը աւելի դժուարներու: Իմ կա-
ռավարութիւնն՝ իր գաղափարներուն հետ
համաձայնութեամբ՝ աւելի մեծ փոփոխաց
առաջին անգամ ըլլալով միջոց ընտրեց
անկեղծաբար թեան սկզբունքը, որ ամեն
երկիր կը բաղձին տեղ կը թողու, ինչպի-
սեղն իրենց ճաղած զսահմաններ մէջ կը պահէ
եւ թող չար որ երազական կուտակութիւն:

«Արդարեւ դիտել որ այս դրութիւ-
նը ցաւալի չափազանցութեանց թողուու-
թիւն ընելու անարտաճ երեւոյթն ունին,
եւ ծայրայեղ կարծիքներուն ալ մէկ կողմը
կը փախար որ Պապական պաշտպան եւ ձե-
ռքնուր ըլլայ ամեն յեղափոխութեանց,
միւս կողմն ալ կը փախար որ ընդհանուր
պետական յեղափոխութեանց դէմ մա-
քաւի:

«Այս հակառակ դրութիւններուն մէ-
կին ալ չկրնար գիտն ձամբէս խտարեցը-
ցնել: Պապական մեծութեան բաւական
է իր իրաւունքն հաստատ պահել հոն ուր
անժխտելի, իր պատիւը պաշտպանել հոն
ուր թշնամանք կրած է, եւ իր պաշտպա-
նութիւնը ընծայել հոն ուր կը խնդ-
րուի ի նպատակ արդար դատի մը:

«Ահա այսպէս մեր իրաւունքն հաս-
տատ բռնեցինք Սալոնիկ ու Վիսպի մե-
ղե թողուլը ընդունել տալով: Չիշեալ
դաւաճաններն պարտան օրս անդառնալի
կերպով Պապական միացած են:

«Այսպէս նաեւ Վրեւելի ծայրերը մեր
պատուին վեճը առնելու համար մեր
գրոշակը՝ Մեծին Բրիտանիոյ գրոշակին
հետ միանալով յարթական ծածանեցաւ:
Ինչքին արտաքիններուն վրայ, եւ խաչը որ
քրիստոնէական քաղաքակրթութեան նը-
շանէ՝ վերադառնալը կանգնի Զինատանի
մայրաքաղաքին մէջ մեր կրօնից տաճարնե-
րուն վրայ՝ որոնք հարկը տարիէն աւելի
ժամանակէ ի վեր գոցուած էին:

«Այսպէս գարձեալ մեր զօրքերը յանուն
մարդկութեան Վարօլեան զային երո-
պական դաշնադրութեան մը գործութեամբ՝
քրիստոնէական պաշտպանելու կըլլա մը
լեռանդութեան մը դէմ:

«Տ. Երթոր մէջ մեր պահապան զօր-
քերն աւելցնել պարտք համարեցի երբոր
Ս. Տ. Երթոր ապահովութիւնը վստահի մէջ
երեւցաւ:

«Իմ նաւատարմից Ապրիլի 13-ին
ցի երբոր կերելի թէ Վարօլի թագաւո-
րին վերջին ապաստանարանը պիտի ըլլար:
Տ. Երթոր աւելի թողելու ետեւ քաջե-
ցի՝ որչափ եւ համակրութեան արժանի եւ
զոճ ըլլար թագաւորական անբարոյթիւն
մը որուն անդառնալը կը տարուի: Մեր
նաւերուն ներկայութիւնը մեզ ամեն օր
կը հարկադրէր խտարելու մեր չեղբու-
թեան դրութիւնն որ հրատարակել էր,
եւ սխալ մեկնութիւններու առիթ կու-
տար: Այս գիտելիքը քաղաքականութեան
մէջ դժուարաւ կը հաւատան անդահարն:

զիջ ջանքերու:
«Այս է ահա ընդհանուր վիճակին
հարեանցի նկարագիրը: Սարտեհիստոյ
ներք թող փարտոյն եւ վստահութիւնը
զօրանայ: Ինչու համար առեւտրական ու
արուեստական դարձերը նոր թախք մը
չառնուն:

«Իմ հաստատարողուն է չմոնել ըլլ-
նաւ որ եւ է կուտակ մը մէջ՝ ուր Պապական
այ գաւան իրաւանց ու արդարութեան վրայ
հիմնեալ չըլլայ: Ինչ ունիք ան ժամանակ
նախը վստահութիւն: Միջոց միտարան եւ հոն
ազգ մը որ քառասուն միլիոն հողի կը համ-
րէ՝ կրնայ վստահ երբոր ձեռքի այնպիսի
կուտակութեան մէջ՝ որոց նպատակին հետե-
ւն, կամ երբոր ինչ եւ իցէ սպասանակը
մը յատարարեց կուտակ:

«Այսպէս մը առաջին ատեն թուրքներն
իր վրայ վստահութիւն ունենալու եւ մաս-
ցածին երկիրներով չյուզելու: Սարտեհիստոյ
հարտ արտով գիտելիք սպառան, եւ լաւ
ձանձնալով մերութեան ուղիղ գիտաւորու-
թիւնները, առանց չափազանց մտատան-
ջութեան պարտապիտեանց անց բա-
րորութեան հունտերը որ Վարօլեան
թիւնը մեր ձեռքին մէջ գրած է:»

Վարօլի թագաւորին ալ Իտալիոյն
եւ հասարակաց խորհրդարանները բանա-
լով խաղաղական ատենախոսութիւն մը
ըլլած է, որուն ուշադրութեան արժանի
մասերուն հրատարակութիւնը յաջորդ
թիւներուն կը թողուի:

Աստից կառավարութիւնը Տ. Երթոր
զարկայի մէջ պարտաւստուած յեղափոխա-
կան շարժումները զսպելու միջոցներ ձեռք
կանուան:

Այս նպատակաւ երկրին գիտաւոր
զիջերը կամայնիկ եւ բերելը թնգա-
նութիւնով կը զինուորէ:

Ինչպէս եւ Պաւա քաղաքներուն մէջ
տեղի ալ զօրաց բանակ մը գնելով երկու
քաղաքաց իրարու հետ հարդրակցելու
ձամբան գրաւած է:

Ա. Երթոր յունուար 14/26 թուով
լուր կուտակ թէ Վ. Գրանչիստո Յովսէփ
կայսր օտար երկիրներ ապաստանեալ բո-
լոր Տ. Երթորայիններուն համար ներդու-
թեան հրովարտակ մը ստորագրեր է:

Բեղրսոյնի կեղծ լուրերը մնա-
լանան տեղեկութիւններ կուտան Պաւ-
սիոյ մէջ այս օրերս եղած զինուորական
շարժումներու վրայ:

Մտայն խաղաղ նայելով՝ Վիճակներ
ու Վ. Երթորի մէջ ապաստող գոնջերուն
հրաման եղեր է Եւստատանի սահմանա-
զրուին երթալու, ուր զօրաց բանակ մը
պիտի պատրաստուի: Արդարեւ բանակ
մ'ալ Բարսի կողմը պիտի դուժարուի:

Պաւսիոյ կառավարութիւնը նաեւ կը
ծոյզային զօրութիւնն աւելցնելու մոճ
փոյթ ունի այս օրերս: Պաւսիոյն մեծ
դուքը խօսք տուեր է յառաջիկայ գար-
նան Քրոնշտանտին մեծ նաւատարմի մը
հանելու, որ Վարօլի պատերազմէն ա-
ռաջ եղած նաւատարմիցն աւելի թուա-
ւոր չըլլայ նե՛ ալ անկեղ շատ աւելի

Հօր պիտի ըլլայ:

Ան ծովու համար ալ բազմաթիւ թիւն զանօթակիր մակոյկներ շինուեր է Վերջը լայնի նաւարանը, և Ան ծովու Ռուսաց շոգեշարժ նաւարկութեան ընկերու լուծենէն ալ քսան շոգեշարժ տեղութեան համար առնուեր են զինուորներ և պետք ըլլայ նե պատերազմի դործածելու հա մար:

Վերջիցի Միացեալ — Վահանգաց հարաւային երկիրներուն մէջ ժամանակէ մը ՚ի վեր տեսնուած բաժանման ջանքերը վերջին լուրերուն նայելով այն աստիճան առաջ դացեր են, որ յիշեալ մեծ հա սարկապետութեան քայքայում կ'սարաւ նան:

Միացեալ — Վահանգաց տեղութիւ նը երեսուն երեք նահանգէ կը բաղկանայ, որոց տասն և ութին մէջ գերութիւն չը կայ: Բայց միացեալ տասն և հինգին մէջ կայ ու կը շարունակէ: Առաջիններն Վախալային նահանգը կըսուին և 19 միլիոն բնակիչ ունին: վերջիններն ալ Վարաւային նահանգը կըսուին և 12 միլիոն ու կէս բնակիչ ունին, որոց 2 միլիոնը սեւ և սպիտակ են գերի կամ ազատեալ:

Վախալային ու Վարաւային նահանգներուն մէջ երկար ժամանակէ ՚ի վեր ներհակութիւն մը և երկու կողմանէ հաւասար ջանք ու աշխատութիւն կար գե ղութիւնը վերջնները կամ հաստատ պու հելու համար:

Այս վիճակը շատ տարիներէ ՚ի վեր կը շարունակէր: և թէպէտ Վախալային նահանգներն աւելի բազմաթիւ և հօր թիւն, սակայն մէջերին միտքան չըլլալով, և աւանդական, չափաւոր հասարակ պետական և ուրիշ քաղաքական կողմնակ ջութիւններու բաժնուած ըլլալով, Վա րաւային նահանգաց միահամուռ ձայնին չէին կրնար յարթել: միւս կողմանէ Միացե ալ — Վահանգաց կառավարութիւնն ալ նկատելով կամ վախճալով որ գերու թեան վերնարդը Վարաւային նահանգաց հորատները մեծ վնաս կը կրեն և բամ պակի բրինձի ու ճիւղատի մշակութիւնը կը խանգարի, հիւսիսային նահանգաց ջանքերուն չէր նպաստեր, և անանկով խըն դիրն անդը մնացած էր, և կերելը որ տա կալին երկար ժամանակ անդը պիտի մը նար:

Բայց, Միացեալ — Վահանգաց նո ըրնտիր նախագահը՝ գերութիւնը վերջը նեղ ուղղութիւն գլխաւոր և ջերմ պաշտ պաններէն մէկը ձանձուած ըլլալով, իր ընտրութիւնը երկու հակառակ կողմանց մէկուն քաջարութեան և միւսին սրտա բեկութեան առիթ եղաւ: Արդիւքն առ ջե ալ գերութեան բաղդը վճռուած կը հա մարուեր: Այս կասկածով հարաւային նա հանգները առք եղան, և Վախալային նա հանգներէն բաժնուելով զատ տեղութիւն մը կազմելու որոշում ըրած են:

Միացեալ — Վահանգաց կառավարու թիւնը զօրաց գունդեր և պատերազմա կան նաւեր կը խօխէ հարաւային նահան գաց դէմ: Բայց անոնք բոլոր բերելին ու պատերազմական մեթոքները ձեռքերնին անոնց ջերմ անկախ զօրութեամբ դը ներու կը պատրաստուին:

Եւրոպական լրագիրները Չինաստանի վրայ ջոք հեռուեալ լուրերը կուտան որոնք մինչև դեկտ. 15 կը հասնին:

Վահանգի գորբերը Չինաստանի հիւսիսային դաւառներէն քաշուելու վայ են, և արդէն անգղիական զօրաց մէկ մա սը շօնի — Քոնիլի — Եւրոպայի մէջ հաս տատուեր են: Օրտակտեմբ. Չինաց կառավարութեան վճարելը պատրաստմա կան ծախուց առաջին մար տասնարդ թէ քինէն մեկներ են դեպքաններուն հետ: Թիւն — Չինի մէջ 2500 յոգիացի և գունդ մ'ալ Վարդիացի ջօրք մնացեր են ձմեռն հան անցունելու մտօք: Թէքին նստելը անգղիական ու դարգիական մնացուն դեւ:

պաններն ալ ձմեռը թիւն — Չին պիտի կենան և դարնան Թէքին պիտի երթան ուր յատուկ պայաններ կը պատրաստուին իրենց համար: Իսկ արտաքոյ կարգի լիա ջօր դեպքանները՝ որովհետեւ և Առօ սե պուհը Եւրոպային նաւով ձմեռաց երե րն, և առաջինը Ջարոն երթալու դի տաւորութիւն ունի:

Յիշեալ երկրէն գրուած նամակները կը ծանուցանեն նաև թէ Չինացիները չափա զանց ստակ վճարելով զաշխարհի գօրա կաններուն՝ ծախու կառնեն Երկրից որդ ւոյն (Չինաց կայսեր) ամառուան պալատին մէջէն գրտուած ու անոնց ձեռքն ան ցած նիւթերը:

Վարդիացի թեղամոջածիզ զօրական մը կը յիշեն որ կայսեր ոսկի կնիքն և Չի նացուց Ասի գրքին մէկ քանի թերթերը դատեր է, որուն հիմն Չինացիները 100 հազար Բրանքէն աւելի ստակ կուտան:

Մետաղային և ձորաբարձրած նիւ թերու անհաշուելի հարստութիւն կայ գաշխարհից զօրաց ձեռքը: Այս աւանայ նիւ դեռ պալատին մէկ մասը միայն պար պեր էին երբոր հրեւեր ծագեցաւ: Ի սե յե որ տակաւին շատ հազուադէպ հեռաւ քրքրական նիւթեր ու հարստութիւն մը նացեր էր պալատին միւս մասերուն մէջ և ամենն ալ հրջ ձորակ եղեր են:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վնջեալ ջրերը թիւն 1/13 Քմ. սօյնտներուն վիճակահանութիւնը կատար էի սկսաւ, և արդէն 100նոց, 20նոց և 10նոցներուը լինցած է:

ՊԵՇՏՈՒՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Խաղնէ Թահվիլներուն պայմանա ժամին մտնելուը երկար ժամանակէ ՚ի վեր կայսերական կառավարութեան հողածու թեանը նիւթ եղած էր: Բայց զանազան և դրամական գործոց ներկայ վիճակը չը ներկրով յիշեալ արժեթուղթերուն վճա րումը անմիջապէս կատարել, հարկ եղաւ սյնակի միջոց մը միտուել անոնց համար, որ ունեցողներուն շահերը սերութեան գանձուն վրայ ծանոցած գնաւորան պա հանջմանը ներքու հետ կարենայ համաձայ նեցնել:

Այս խորհրդով, և ընդհանուր վիճա կին ուշադիր քննութեամբ՝ կայսերական կառավարութիւնն հետեւեալ որոշումը ըրաւ:

1. Խաղնէ Թահվիլները Քոնստանտ արժեթուղթերու պիտի փոխուին Թահ վիլները: Միւթ աղէ անուամբ, որուն այժմեան հարկին 6 տարեկան տոկոսը վճարուելէ վաճ տարուէ տարի գրտուա դիտեն ալ հարկին 5 պիտի վճարուի:

2. Դրամադիտին վճարուելը տարե կան դեմարը հետզհետէ վճարուածնե լուն տոկոսին դեմարով աւելնալով, բո լոր Թահվիլներէնը տասն և չորս տար ւան մէջ պիտի վճարուին ու վերնան:

3. Յառաջեկայ յուլին ամենն սկսեալ տոկոսեաց վճարումը տարուէ տարի երկու վեցամոյ մէջ պիտի կատարուի: մէկը յուլիս 1/13 ն, միւսը յունվար 1/13 ն, և դրամադիտին վճարուելը դեմարը երկ րորդ վեցամոյն հետ պիտի միանայ:

Ա եղանակեալ տոկոսին ու մայր Մե Պիտի ոսկի պիտի վճարուին հարկը զու լու չէն:

4. Թե՛ տոկոսեաց և թե՛ մայրէն վե ձարուելը բաժնին տարեկան դումարը 55 000 քսակի հասնելով, այս դումարին վը ձարումը Քոնստանտի վճարման անու կին յանձնուած է, և տար համար ահ ձմնուած դրամադիտին ալ հետեւեալ ջուլակին մէջ նշանակուած եկամուտնե լով պարհոյցած են:

Թահվիլները Միւթ աղէն զոտն և դը քանակներն հարկներն վճարուելու համար յարկաճոյ:

Table with 2 columns: Year (Year) and Amount (Amount). Rows include 1,204,100, 876,100, 677,000, 390,000, 498,000, 2,178,000, 1,080,500, 1,236,000, 735,500, 750,000, 1,234,000. Total: 10,876,200.

Table with 2 columns: Year (Year) and Amount (Amount). Rows include 2,134,000, 1,713,334, 1,933,334, 2,428,667, 1,533,334, 4,933,334, 1,013,334, 2,668,667, 2,533,330, 3,400,000. Total: 21,289,334.

Table with 2 columns: Year (Year) and Amount (Amount). Rows include 64,331-034, 9,331-34. Total: 73,662-068.

Մնաց Քամի 55,000

Վայսերական հրամանաւ

Մամուի իշխան Արիսթաքի պէյր ա ուղին կարգի առաջին աստիճանի պաշ տծնատար անուանեցաւ: Դարձեալ կայսերական (հրամանաւ) Արարութեան բարձրագոյն տանին երկրորդ քարտուղար Ալի պէյր առաջին քարտուղար անուանեցաւ Նոյն Վտենին: Մարտի 15-ին գրասենակին գլուխ Ասարի Եֆենտին երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Ալի պէյն տեղ: Եւ վեթ պէյր Մարտի 15-ին գլուխ և իրւշտի պէյն ալ անոր երկրորդ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նսկեց քանի մը ամիս առաջ Արծնա կան և Քաղաքական Ժողովոյ որոշմամբ Հայէպի առաջնորդ Վերկորայոս եղիակո պոսին հրաւեր գրուեր էր Ա. Պոլէս գա լու: Յիշեալ եպիսկոպոսը ազգային կառա վարութեան հրամանին անհնազանդու թիւն ընելով՝ չէր եկած: Մտր վրայ, ամե նապատի սրբազան Պատրիարքը Ք. Դու նէն հրամանագիր մը տանալով Հայէպի կուսակալին խրից, և այսպէս քաղաքական իշխանութեան ձեռք յիշեալ եպիսկոպոսն այս շարժու Ա. Պոլէս հասաւ:

Ասանկ հրամանագիր մ'ալ անցեալ շարժու Ա սոյն խրիկեցաւ Պոլոս վարդա պետին համար, որ ինչպէս յայտնի է՝ աղ զային կառավարութեան զատասանէն (1) Այս եկամուտներն արդէն Ղալաթիոյ իւնիոն Զինանիւն ըստած ընկերութեան կապուած ըլլալով, ստոյց գումարին հաւա սար գումար մը 4277 տարւոյն համարուիչ եկամուտներէ անուանով վճարման անուակին պիտի յանձնուի: Ասանկով ոչխարներուն տուրքին Թահվի լներ Միւթ աղէներուն վերջնական եւ մնա յուն կերպով կապուելը 4278 թուականէն պիտի սկսուի:

Այս արամադրութեանց համեմատ հասա ղակութեան իմաց կը արուի որ իրենց ձեռ ղը եղած խաղնէ Թահվիլները յառաջիկայ մարտ ամսին սկսեալ նոր թուղթերու հետ պիտի փոխանակուին Մարտի զանձատուներ:

վարներ էր, և հիմա կը լսենք որ Ա ան զայցեր, և Արծնական Ժողովոյ վճռոյն հա կառակ վերադին Աստուց անուարտի վանա հայրութիւնը ձեռք առելը հողեոր պաշ տուն կը վարէ եղեր:

Այս յանդուէն անհնազանդութեան գործակից կը համարուէ նաև Ստուց անա պատի միւսամուլթիւնը՝ որ քրքրայն Պատ րիարքին հրամանին հակառակ ընդունելու թիւն և մինչև անգամ պաշտպանութիւն ըրեր է և կրնէ յիշեալ օրհնագրաց վարդա պետին:

Ար յուսանք որ ազգային: հրծնական իշ լանութիւնն այս զայթնակողական գործե ըն անպատիժ չթողուր՝ իրերատ և իրը գուշութիւն սյոց:

Եւրոսաղէմէն անցեալ հինգշաբթի յուսակ լուրեր եկան:

Ս. Միսոն Աւա լուսարարութեա Ռօմանցի Տ. Գեորգ Ս. Արքեպիսկոպոսը յունուար 16-ին օրը կաթուած: հիւանդու թեամբ առ Եստուած: Գոշուեր է ՚ի հա սակի 63 ամաց:

Այս օրն ալ Բաղէեցի դար պատրիարք Միսոն Եպիսկոպոս վարդա պետն առ Եստուած փոխուէր է նոյն հիւ ւանդութեամբ, և երկուքն թաղու մը յունուարի 16-ին օրը կատարուեր է շքեղ հանդիսը:

Վերելի որ այս օրերս կաթուածի հիւ ւանդութիւնը կամ ինչպէս աւելի հաւ ւանական կը թուի՝ ուրիշ աւորեանն շան թահարող հիւանդութիւն մը համաձա րակ եղած է Ս. քաղաքին մէջ, փանդի կը լսենք թէ քանի մը յոյն եկեղեցականներ և քաղաքին օտարազգի բնակիչներէն ալ ոմանք այսպէս յանկարծական կերպով վախ ձաներ են:

Հանդուցեալ Գեորգ Արքեպիսկո պոսը 48 տարի մարանութիւն ըրած էր Ս. Միսոն, և իր հեղ, քաղաք և խո հեմ բնաւորութեամբ սիրելի եղած էր բոլոր մարանութեան, ուստի և իր յան կարծական մահը մեծ կսկիծ տուաւ ամե նուն:

Ս. Եւրոսաղէմի Աթոնի նախկին աւա լուսարար և հանգուցեալ Ղաւթ եպիսկոպոսի աշակերտ Տիւրքանիկոսցի արժանապատիւ Յակոբ վարդապետը եր կուշարթի օրը Ա Պոլէս հասաւ: Ս. Եւրո սաղէմէն իրեւ պատգամաւոր ՚ի դիմաց Ս լխաին:

Իսկիւր Արշաղոս լրագիրն մէջ հեռաւ եալը կը կարգանք:

« Երկարտոնի փոխարքայ բարձրագո տիւ Սայիտ փաշան, որուն մարդասիրա կան վեհ գրացմունքը յայտնի է ամենուն, մօտ օրերս բարեհաճիւր է, ըստ ջերմեանոց սղերանաց դերասպախու տեր Գարրիէլ սրբաբան առաջնորդին Երկարտոնի և աղ զատրական բարձր միջնորդութեամբ վը սեմափայլ Կուսար Պէյն, ընդարձակ կալուած մը ստորգետնու յիշեալ երկրին Հայոց աղգին, անոնց վարձարանին և հիւ ւանդանոցին ծախուցը նպատասանաց ըլ լալու համար:

Ար հաստատուն թէ այս պատուական կալուածը տարին 500 օսմանեան լըայի չափ եկամուտ կրնայ բերել: Ուստի այս պիտի վեհանախական և մարդասիրական բարեգործութիւն մը, որ ըստ ինքեան գո վելի է առաջը Եստուոյ և մարդկան ա մենեին կարօտ, չըլլալով մեր տկար գրէն գովութեանը, կը համարձակիմք ընդհա նուր Հայոց աղգին խորին երակտապիտու թեան և ջերմեանոց բարեմաղթութեանց հուսատիքը, Արշաղոսայ միջոցաւ, ամե նախանարհարար մատուցանել բարձրագա տիւ և առատարութ փոխարքային Երկար տոնի, որուն երկար և երջանիկ կենացը համար արթարար եմք ազգովն: »

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վայսերական բարեխնամ կառավարու:

Ներքին գործերի և հարկերի նախարար Գրիգորի Գ. Մինասյանի որոշումը...

Յեան աւարտման քննութեան Գեր. Սրբազան Առաջնորդ Հայրենիքի ազգու. և համառօտ անտեսարանութեան մը քրաւ. որով հասկըցուց ամենքին ռուսներն պետականութիւնը...

Րուսաց Գեորգի Կրնար մտնալ և և մեր սրբոյն խորին հորհրակալիքը հրապարակաւ յայտնելու քաղաքին Առաջնորդ Գեր. Ս. Յարութիւնը Սրբազան Արք. Եպիսկոպոս Հօր, և Ազգասէր իշխանաց, որք ՚ի դանադան փորձութիւնս յաղթող գտեալ, կը վստահին օր ըստ օրէ պայծառացուցանել ուսումնարանը ՚ի պայծառութիւն Ազգիս Նաւ մատուցանել մեր գործակալութիւնը արժանապարզ դատարանաց, և ՚ի մանաւորի Մայր ուսումնարանին առաջին դաստուար Մեծիմաստ Կարապետ պատուելոյն, որ իւր ՚ի բնէ ունեցած Ազգասէր բնասրտութեամբ կ'աշխատի միշտ գիտութեան ասպարիզին մէջ կըրել Հայկեան մանկուսընտրը ՚ի սէր Ազգիս և Կրօնի պատմական Առաւմտոյ:

Ընդունեցիք ուրեմն Մեծարգոյ Խմբագիր խորին Յարգանացս հաւատարմքը՝ որ կը մատուցանեմ Ձերք Ազգասիրութեան:

Ն. Աղեքսանդր Տ. Ներսիսեանց :

Ա.Օ.Վ

Մեր շէնքի թէրհայէ նահանգին մէջ չին այդի անունով ծանօթ եղած հողը ծախու է 3 Յիշեալ հողին վեց հարուր վախճուեն արտավարին (աէծիւմ) 11, 220 դուրուշ տուող կայ. սոյնպէս ուրիշ 2,020 արտավար հողը մ'ալ 44,000 դուրուշ տուող կայ:

Իւ որովհետև այս տեղերը ըստ կանոնաց աւելի զին վարդովն և վերջին աւելցնողին պէտք է տրուին, ուստի խնաց կը արուի որ զին ալ ուղղութիւնը Տէ.Յ.

Թէրհանէի համարակալութեան (մուհաւսէպէ) զբաւեռեակը պէտք է իրթան երկու շարքի և հիւզարթի օրերը:

Ե.Օ.Վ

Վայսերական կառավարութիւնը թօշուքատի նահանգին մէջ Երկանայի հոգաւար պղնձի հանքերը վարձու պիտի ապաւելի զին վճարողին:

Այն անձինքը որ յիշեալ հանքերը վարձակալութեամբ բանեցրել կուղեն, այս օրէն սիւնեալ մինչև մէկ ամիս արքունիքը դերանցի ժողովն պէտք է ներկայանան, ուր ամեն ուզած տեղեկութիւնն պիտի արուի իրենց:

Կ. Պօլիս 2 փետր. 1861

ՆՈՐԱՏԻՊ ԳՐԵԱՆՔ

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՈՅՆ

ԲԵՌՈՐԸՆ ԵՐԻՒՆՆ

Լ.Ե.Օ.ՄԻ

Հայերէնէն Տաճ. և ՚ի Քրանս.

Գաղղիներն ուսանող պատմաբանաց զիրութիւնը ըլլալու նպատակաւ յօրինելու հրատարակելով արդոյ Պ. Տանիկ Երամանս:

Այս բառարանին վերջը Աշխարհագրական համառօտ բառարանը մը և Գաղղիական ճանապարհորդելու ուղեցիկներու համար ալ խօսակցութեան վարժութիւն մը կայ որ բուն բառարանին չափ ընդարձակութիւն ունի:

Արդանուի մայրաքաղաք Միսիս քաղաքի խորին Սրբազան Գեր. Ս. Մարգարեանին զբառուէր:

Վրնը 6 Փրանք է:

ԵՒՄԻՔ

Վ.Ե. ՀԱՄԱՌԻ ԵՆԷՔԻ

ԹԻՒՐԹԻՊԻ

Ամեն տեսակ կերակուրներ ու անուշիկներ պատրաստելու և եփելու կանոնները պարունակող գիրք մըն է պարսկական լեզուով յիշուած:

Կը ծախուի Մերձանը Պ. Յ. Մարգարեանին զբառուէրը: Վրնը 6 դուրուշ է:

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՁԿՆՈՐՄԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այս շահաւէտ ընկերութիւնը 60,000 դուրուշ գրանադրուի զիրեն բունեայ ասանքաւոր իրաւ, ամեն մէկ բաժինը 6000 դուրուշ է: Այս դուրուշին 1000 դուրուշը կանխելի պիտի վճարուի ընկերութեան մատուկին, ինչպէս 5000 դուրուշն ալ ամեն ամիս 300 անգամ դուրուշ:

Ընկերութեան գործը պիտի ըլլայ՝ Ա. ճուղ որաւ. Բ. աղի ու վաճառականներու ծախել, Գ. ամսուր իր նաւերէն պտուղ, սոխ, ամուխ և ուրիշ զանազան վաճառքները ընդլի ալ ու վաճառել, և երեք ամիս անդամ մը հաշիւ ընելով՝ երաճ շահը բաժնել:

Table with 2 columns: Description of shares and their value in drams. Includes rows for 15000, 8000, 45000, 6000, 12000, 1000 shares.

Ատոյցմէ գատ 80 հօխանոց ներքի կաթնոս (գաղան), կուր (չընուր) և ուրիշ զանազան կարասիք

Այս ամեն նաւերը, գործիքներն ու կադմանները պատրաստ կեցած են:

Ուղղող մայրաքաղաքին շուկան Պէդէսթիւնին գիտնցը Պէշիքիսընի սակերի Միշուս արալին հետ տեսնել:

ԲԵՐԻ Է ՄԻՌՕ ՏԸ ՊԵՌԹԻ

ԱՆԱ ՔՕՏԵՆ

Գաղղիոյ համարանիւն և կայսերական բժշկական ձեռնարանին առաւել, Քօլէտ ար Ֆըրանսի ու Փարիզի բժշկական ձեռնարանին դասատու, և փարիզի հիւանդանոցներուն բժիշկ Պ. Պ. Մամսէսի, Պատուելի ս'Ամման, Վիլիամ Կուէրուի, Մարտին Սօլոն, Ասան, Վիլիամ Տիւնոն, և այլն քիմիական փորձերով հաստատած են, որ Պէշիքի շինած վերջին կայ Բարը (ղանդուած) և Սիւոսի (չուսուլ) ամենէն սոյոց և աղլու դեղերն են ամեն ջրային ջրակերու, և սքանչելի առաւելութեամբ մը կը հանդարտեցնեն ն հաղթելու, թորառալից

Ա Ռ Ե Ի Տ Ր Ա Կ Ա Ն

Table with columns for numbers 1-7 and rows for various categories like Գրքեր, Պարտքեր, Գումարներ.

Table with columns for numbers 1-5 and rows for categories like Գումարներ, Վարձեր, Մարտիկներ.

Table with columns for numbers 1-5 and rows for categories like Գումարներ, Վարձեր, Մարտիկներ.

Table with columns for numbers 1-5 and rows for categories like Գումարներ, Վարձեր, Մարտիկներ.

Table with columns for numbers 1-5 and rows for categories like Գումարներ, Վարձեր, Մարտիկներ.

Table with columns for numbers 1-5 and rows for categories like Գումարներ, Վարձեր, Մարտիկներ.

բորբոքանէ և թորքաւտէ յառաջ եկած ըլլալ հաղթել:

Վերջինեալ երեւելի բժիշկներուն կարծիքը՝ որ մանրամասնաբար և յատկապէս աղլու ուսած է ամեն սուսերուն ու շիշերուն հետ գրկած տեղեկութեան թիւերէն մէջ ալ դեղերուն կարգէ՝ շուրս աղլուութեանը լաւագոյն երաշխաւորութիւնն են:

ՁԵՆԻԿ

Մարտի և Կրկնաշահամ Գաղղիացի Տըքթոր Օթիէ բժիշկին և Ե. Է. Է. Է. դեղագործին պատրաստած որուն մէջ ձուկի հոտ և համ ամենեւին չկայ:

Ասորիպիքը շարքն անգամ մը կէլի ջորեքարքի օրերը: Որ կուգի կրնայ ստորագրելի, Կ. Քօլիս Գիւրի խանը լրագրոյ գրասենեակը: Իսկ քուրսերը՝ հոգաբարձուներն են:

ԻԱՄԻՐ. Յօնանէս աղա Մագուսեան: ԱՆՌԵՍՆԱՆՔԱՆՔԱՆՔ. Մանսէի Սուքիաս աղա Գարուսեան: ՏՐԱՊԵՋՈՒ. Պօլոս աղա Կիւրեան: ԹՈՒՍԹ. Մանսէի Յակոբ աղա Աղլա ղանէան: ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Չարարեան: ՊՐՈՍՍ. Կարապետ աղա Էսկիշէիքիւն: ՆԻԿՄԻՒՍ. Պ. Տ. Մուրատեան: ԹԵՔԵՐԵԱՆ. Պ. Գրիգոր Մալապաղեան: ԱՎԵ. Պ. Միլիտի Տ. Ատուեան: ԽԱՐԵՐԻ. Պ. Գեորգ ձաճարեան: ԵՐԶՆԿՍ. Մարտիրոս աղա թաշնէան: ԱՍԱԲԱՏՍՐ. Մանսէի Յակոբ աղա Յ. Գրիգորեան: Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուի ռոգողները՝ այս տեղերէն անկուսն հետ կրնան քղակցիլ:

Large table with multiple columns and rows listing various items and prices, including categories like Բէքօ, Կարգաւոր, Կարգաւոր, Կարգաւոր, Կարգաւոր.